Lietas Nr. C33295214
Lietas arhīva Nr. C-0892-14/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā 2014.gada 10.decembrī

Valmieras rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Liepa
ar tiesas sēdes sekretāri I.Dobenbergu,
piedaloties atbildētājai /pers. C/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 10.martā prasītājs cēlis prasību Rīgas rajona tiesā, kurā lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu bankai EUR 52 393,20, lūdz piedzīt tiesas izdevumus, kā arī lūdz noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

Prasībā norādīts, ka saskaņā ar 2002.gada 15.novembrī noslēgto kredīta līgumu Nr.VZ02911 un tā grozījumiem, /pers. C/ (bij./uzvārds/) piešķirts aizdevums Ls 17 300,00, ieskaitot to aizņēmējas bankas kontā. Saskaņā ar 2004.gada 9.februāra vienošanos par grozījumiem kredīta līgumā, neatmaksātā aizdevuma summa Ls 16 372,08 konvertēta uz euro un palielināta par EUR 4440,00, tādējādi izsniegtā un neatmaksātā aizdevuma pamatsumma bijusi EUR 28 788,72. Ar turpmākām vienošanām kredīta līgumā, aizdevuma summa palielināta par EUR 37 323,10, līdz ar to kopējā izsniegtā aizdevuma summa bijusi EUR 66 111,82.

Līgumā noteikti procentu maksājumi un līgumsods.

Banka savas saistības izpildījusi, savukārt aizņēmēja uzņemtās saistības nav izpildījusi, līgumā pielīgtajos termiņos maksājumus nav veikusi.

Ņemot vērā, ka kredīta līgumā noteikto maksājumu kavējums bijis 112 dienas, banka 2013.gada 9.decembrī, ievērojot kredīta līguma 20.4.punktu, nosūtījusi atbildētājai ierakstītu vēstuli, pieprasot atmaksāt aizdevumu, ar to saistītos blakus maksājumus un nosakot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu 2013.gada 16.decembrī. Aizņēmēja līdz pat šim laikam nav izpildījusi no kredīta līguma izrietošās saistības.

Neizpildītās saistības, kas izriet no kredīta līguma, prasības pieteikuma sagatavošanas brīdī sastāda EUR 52 393,20, t.sk.aizdevuma pamatsumma EUR 51 747,24, līgumsods EUR 6,57, likumiskie procenti EUR 639,39.

Kredīta līguma saistības nodrošinātas ar /pers. D/ galvojumu un tā grozījumiem, un saskaņā ar 2.1. un 2.1.2.punktu galvinieks uzņēmies nedalīti jeb solidāri, kā pats parādnieks atbildēt bankai par aizņēmējas parādu, kurš izriet no kredīta līguma. Arī galvinieks līdz pat šim laikam parādu nav samaksājis.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1934., 1943., 1946., 1753., 1716., 1717., 1720., 1722.pantu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1692., 1698.pantu, 1702.panta otro daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}pantu, lai panāktu lietas ātrāku izskatīšanas nodrošināšanu, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas D.Vilsones rezolūciju, lieta 2014.gada 5.septembrī nosūtīta Valmieras rajona tiesai.

Prasītāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē nav ieradies, taču tiesā iesniegts iesniegums, kurā prasītājs lūdz izskatīt lietu bez viņu pārstāvja klātbūtnes. Iesniegumā arī norādīts, ka kopš prasības pieteikuma sastādīšanas brīža daļēji apmierināts bankas prasījums EUR 872,43 apmērā, tādējādi parāds sastāda EUR 51 520,77, un šādu summu līdz ar prasītāja samaksātajiem tiesas izdevumiem prasītājs lūdz solidāri piedzīt no atbildētājiem.

Tā kā nav pamata lietas izskatīšanu atlikt, tiesa uzskata, ka lieta skatāma bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes.

Atbildētāja/pers. C/ tiesas sēdē prasību atzina pilnībā, paskaidroja, ka pie laulības šķiršanas kopīgi iegādātais īpašums palicis viņai, tāpēc arī ir pienākums veikt kredītmaksājumus. Par kredītu kādu laiku nav veikusi maksājumus, jo līdzekļi bijuši nepieciešami mājas uzturēšanai. Atbildētāja arī norādīja, ka centīsies ar banku vienoties par parāda sadalīšanu termiņos un regulāri veikt maksājumus, atbilstoši ģimenes finansiālajām iespējām.

Atbildētājs/pers. D/ tiesas sēdē nav ieradies, par sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā- nosūtot pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu, fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē saziņai ar tiesu.

Civilprocesa likuma 209.un 210.pantā noteikti gadījumi, kādos tiesai ir tiesības un pienākums atlikt lietas izskatīšanu. Ņemot vērā, ka atbildētājs ir informēts par tiesas sēdi, neierašanās iemesli nav zināmi, tādējādi tiesa uzskata, ka nav pamata lietas izskatīšanu atlikt un līdz ar to lieta tiek skatīta bez atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar lietas materiāliem, atbildētājas paskaidrojumiem un novērtējusi visu kopumā, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

2002.gada 15.novembrī starp AS „Latvijas Unibanka", tagad AS „SEB banka", un /pers. C/, tagad /pers. C/, noslēgts kredīta līgums Nr.VZ02911, ar 2003.gada 4.jūnija, 2004.gada 9.februāra, 2004.gada 2.novembra, 2006.gada 23.maija, 2007.gada 3.aprīļa, 2007.gada 15.jūnija, 2008.gada 4.janvāra, 2009.gada 22,janvāra, 2009.gada 14.augusta, 2010.gada 18.maija, 2011.gada 30.maija, 2011.gada 12.decembra, 2012.gada 11.jūnija, 2013.gada 13.jūnija grozījumiem, saskaņā ar kuru aizņēmējai piešķirts aizdevums EUR 66 111,82, mājas remontam un esošā kredīta VZ00313 pārkreditācijai, ar atmaksāšanas beigu termiņu līdz 2043.gada 14.maijam. Līgumā noteikti procentu maksājumi, atmaksāšanas noteikumi, līgumsodi, saistību izpildes nodrošinājums un citi nosacījumi (lietas 10.-64.lapa).

Tādējādi atzīstams, ka noslēgts Civillikuma 1934.pantam atbilstošs aizdevuma līgums, pusēm uzņemoties līgumā noteiktās saistības, tajā skaitā atbildētājai apņemoties atdot aizdevumu un maksāt procentus līgumā noteiktajā kārtībā, apmērā un termiņos, kā arī ciest līgumsodu saistību nepienācīgas izpildīšanas gadījumā. Minētais līgums atbilst arī Civillikuma 1943.pantā paredzētajam, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir saņēmis.

Banka savas saistības izpildījusi un kredīta summu izsniegusi atbildētājai, ko apstiprina lietā iesniegtais konta izraksts (lietas 70., 71.lapa).

Lietā nav strīda, ka atbildētāja pieļāvusi maksājumu kavējumu. Konstatējot šādus apstākļus, 2013.gada 5.decembrī banka sastādījusi un nosūtījusi paziņojumu par aizdevuma atmaksu, kurā banka, izmantojot kredīta līguma 20.3.punktā noteiktās tiesības, paziņojusi par vienpusēju atkāpšanos no līguma, nosakot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu uz 2013.gada 16.decembri un pieprasījusi atmaksāt visu neatmaksāto aizdevuma summu un izpildīt visas citas kredīta līgumā noteiktās maksājumu saistības līdz 2014.gada 5.janvārim (lietas 72.-76.lapa).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus, tādējādi atbildētājas /pers. C/ pienākums bija veikt kredīta atmaksu saskaņā ar līgumu un tā noteikumiem, ko viņa arī pilnībā atzinusi, bet prasītājam, saskaņā ar Civillikuma 1590.panta nosacījumiem, ir prasības tiesība par saistību izpildīšanu.

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Šajā gadījumā procentu likme noteikta kredīta līgumā un tā grozījumos, atbilstoši kuriem banka aprēķinājusi procentu maksājumus.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi, Civillikuma 1720.pants paredz tiesības prasīt kā līgumsodu, tā arī saistību izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts. Kredīta līguma 6.1.punktā noteikts, ka bankai ir tiesības pieprasīt aizņēmējam atmaksāt aizdevuma pamatsummu, aprēķinātos procentus un līgumsodu par nokavētiem maksājumiem, ja iestājies maksājumu kavējums, savukārt 2004.gada 9.februāra vienošanās Nr.2 par grozījumiem 2002.gada 15.novembra kredīta līgumā Nr.VZ02911, 4.2.punkts paredz, ka par maksājumu termiņu kavējumu aizņēmējs maksā līgumsodu 36% gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu.

No lietā iesniegtā parāda aprēķina redzams, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir EUR 51 747,24, līgumsods aprēķināts par laika periodu no 2013.gada 15.oktobra līdz 2013.gada 16.decembrim EUR 28,52, līgumsoda nesamaksātā daļa ir EUR 6,57, bet likumiskie procenti aprēķināti par laika periodu no 2013.gada 16.decembra līdz 2014.gada 3.martam EUR 655,27, nesamaksātā daļa EUR 639,39, parāds kopā EUR 52 393,20 (lietas 77.lapa).

Pēc prasības iesniegšanas tiesā atbildētāja veikusi maksājumu EUR 872,43 apmērā, līdz ar to, pēc prasītāja norādītā, atlikušais kopējais parāds ir EUR 51 520,77.

Tā kā atbildētāja nav izpildījusi savas līgumā noteiktās saistības, aizdevumu nav atmaksājusi, tādējādi tiesa uzskata, ka neatmaksātais parāds, ko veido pamatparāds, procentu maksājums un līgumsods prasības precizētajā apmērā piedzenams no atbildētājas par labu prasītājam.

2002.gada 15.novembrī starp AS „Latvijas Unibanka", tagad AS „SEB banka", un /pers. D/ noslēgts galvojuma līgums Nr.VZ02911/G-1, ar vairākkārtējiem grozījumiem, saskaņā ar kuru galvinieks bez nosacījumiem un neatsaucami uzņemas nedalīti, kā pats parādnieks, atbildēt kreditoram par parādnieka parādu, kāds varētu rasties no pamatlīguma (lietas 65.-69.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu, galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda. Saskaņā ar minētā likuma 1698.pantu galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Kaut gan galvojuma līgumā galvinieks uzņēmies šo saistību kā pats parādnieks, tiesa, ņemot vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 7.marta spriedumā, lieta Nr. SC–115/2012, 2013.gada 8.oktobra spriedumā, lieta Nr.SKC-247/2013 u.c. izteiktās atziņas, secina, ka šajā gadījumā neiestājas aizņēmējas un galvinieka solidāra atbildība, kā to norādījis prasītājs. Galvojums ir akcesora saistība, kas pēc savas būtības ir saistību tiesību pastiprinājuma veids un kalpo par citas saistības nodrošinājumu, un šajā gadījumā galvinieks ir subsidiāri atbildīgs par parādnieka uzņemto saistību.

Atbilstoši iepriekšminēto pantu definējumam un pušu starpā noslēgtā galvojuma līguma nosacījumiem, tiesa uzskata, ka piedziņa vispirms nosakāma no galvenā parādnieka, bet piedziņas neiespējamības gadījumā neatmaksātais kredīts, procenti un līgumsods piedzenams no galvinieka.

Tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi kreditora nolaidībai vai kādiem citiem apstākļiem, kas atbilstoši Civillikuma 1714.pantā noteiktajam, piedziņas procesā atsvabinātu galvinieku no atbildības. Tāpat tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi parāda solidārai piedziņai no atbildētājiem.

Atbildētājs/pers. D/ nav izmantojis savas likumā paredzētās tiesības – nav sniedzis paskaidrojumu par prasības pieteikumu, nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, no kā secināms, ka viņam nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Tādējādi atbilstoši iepriekšminētajam, pienācīgi noslēgti līgumi ir jāpilda, līdz ar to neatmaksātais parāds, ko veido pamatparāds, procentu maksājums un līgumsods piedziņas neiespējamības gadījumā no aizņēmējas /pers. C/, piedzenams no galvinieka /pers. D/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, tādējādi no atbildētāja, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieka, par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi EUR 1594,18, ko sastāda valsts nodeva EUR 1585,26 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – par prasības pieteikuma noraksta, tiesas pavēstu piegādāšanu EUR 8,92.

Vadoties no Civilprocesa likuma 204[1].panta, sprieduma nosakāms labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no tā stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 193., 195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji un piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, parādu EUR 51 520,77 un tiesas izdevumus EUR 1594,18, kopā EUR 53 114,95 (piecdesmit trīs tūkstoši viens simts četrpadsmit *euro* 95 centi). Noraidīt prasību daļā par solidāru parāda piedziņu.

Atzīt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesības saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, personas kods /personas kods/, 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš noteikts 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Tiesnese I.Liepa